



# ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Ενότητα 7: Χριστολογία του κατά Λουκάν

Αικατερίνη Τσαλαμπούνη  
Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας



Ευρωπαϊκή Ένωση  
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

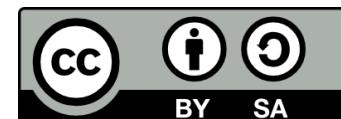


ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ  
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ



# Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.



# Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.





ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ  
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ  
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ  
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ  
ΜΑΘΗΜΑΤΑ



# Χριστολογία του κατά Λουκάν



Ευρωπαϊκή Ένωση  
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ  
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ



# ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Μάθημα 7: Χριστολογία  
του κατά Λουκάν

# Εισαγωγικά

- Οι πηγές / παραδόσεις του κατά Λουκάν:
  - Μάρκος.
  - Η πηγή των Λογίων.
  - Το ιδιαίτερο υλικό του Λουκά.



# Βασικές μεθοδολογικές προϋποθέσεις

- Ο Λουκάς όχι απλά ένας ιστορικός αλλά κι ένας θεολόγος.
- Ενότητα κατά Λουκάν και Πράξεων.
- Τυπολογική ανάγνωση Λουκά και Πράξεων (M. Goulder).
  - Τα γεγονότα της ζωής του Ιησού είναι τύποι των γεγονότων της Εκκλησίας.



# Ιστορία της έρευνας της χριστολογίας του Λκ

- Δύο βασικές τάσεις:
  - Συζήτηση επιμέρους χριστολογικών τίτλων.
  - Ανάλυση της γενικής εικόνας του Ιησού στο Λκ.
- Δύο βασικές προσεγγίσεις:
  - Διαχρονική ανάλυση της χριστολογίας.
  - Συγχρονική ανάγνωση του Λκ.





# Βασικοί άξονες της έρευνας

- Τα κύρια χριστολογικά θέματα.
- Η πιθανή σχέση μεταξύ των χριστολογικών θεμάτων.
- Η θέση του Ιησού μέσα στο γενικότερο θεολογικό σχέδιο του ευαγγελίου.



# Ιστορία της έρευνας (1)

- Μέχρι το 1950 έμφαση στις Πράξεις - αξιόπιστος μάρτυρας της χριστολογίας της αρχαίας Εκκλησίας.
- Ιστορία της σύνταξης: και οι λόγοι των Πράξεων έργο επεξεργασίας μίας εποχής μεταγενέστερης των αποστόλων.
- Hans Conzelmann, *Die Mitte der Zeit: Studien zur Theologie des Lukas* (1960):
  - Διάκριση της ιστορίας σε τρία μέρη: (α) εποχή του Ισραήλ, (β) εποχή του Ιησού, (γ) εποχή της Εκκλησίας.
  - Κύριο πρόσωπο της ιστορίας ο Θεός.
  - Ο Ιησούς παρών στην Εκκλησία μέσα από την ανάμνηση.
- Κριτική:
  - Θέμα η ίδια η σωτηρία κι όχι η ιστορία της σωτηρίας.
  - Κέντρο της ιστορίας ο Ιησούς.



# Ιστορία της έρευνας (2)

- A.J. Hultgren / G. Voss: ο Ιησούς ως σωτήρας.
- J. Green: ο Ιησούς ως δούλος του Γιαχβέ.
- G. Lampe: ο Ιησούς ως παράδειγμα για τα μέλη της κοινότητας
- D.P. Moessner: ο Ιησούς ως ο νέος Μωυσής.
- F. Gils / P.S. Minear / Ι. Παναγόπουλος: ο προφητικός ρόλος του Ιησού.
- E.E. Ellis: ο Ιησούς ως ο Μεσσίας.
- C.K. Rowe: ο Ιησούς ως Κύριος.
- D. Bock: κήρυγμα μέσω της προφητείας και της προτύπωσης.



# Πολυμορφία και ενότητα (1)

- Ζητήματα:
  - Πολυμορφία του χριστολογικού υλικού.
  - Πιθανή προέλευση αυτού του υλικού.
  - Ύπαρξη ενός συνεκτικού / περιεκτικού μοτίβου.
  - Συνέχεια Λκ και Πραξ όσον αφορά στο πρόσωπο του Ιησού.
  - Συνύπαρξη θεμάτων / μοτίβων στο Λκ.



# Πολυμορφία και ενότητα (2)

- Υιός του ανθρώπου:
  - Αντιγράφει τον Μκ.
  - Συμπληρώνει κάποια επιμέρους χωρία.
  - Ακολουθεί την προηγούμενη παράδοση σχετικά με τον όρο.
  - Σύνδεση με την πίστη και την προσευχή.
- Υιός του Θεού:
  - Στις περικοπές που δανείζεται από τον Μκ.
  - Παράδειγμα Λκ 1,32-35: συνύπαρξη διάφορων χριστολογικών τίτλων - συνδυασμός στοιχείων της αρχαίας χριστιανικής παράδοσης.



# Πολυμορφία και ενότητα (3)

- Κύριος:
  - Εξαιρετικά συχνός στο Λκ (104 φ.).
  - Δεν προσδιορίζει σταθερά τον Ιησού.
  - Λκ 1,43: ο κύριος Ιησούς ταυτίζεται με τον κύριο Θεό του Ισραήλ.
- Βασική στρατηγική του Ιησού: ο Λκ επαναλαμβάνει την ίδια ιστορία μέσα στην αφήγησή του προσθέτοντας κάθε φορά νέα στοιχεία (βλ. Λκ 1,16-17· 1,32-35· 1,76).
- Σωτήρ:
  - 2,11: η μόνη φορά στο ευαγγέλιο που ο Ιησούς ονομάζεται σαφώς σωτήρ - συνδυασμός διαφόρων χριστολογικών θεμάτων (σωτήρ, Μεσσίας, Κύριος, βασιλική καταγωγή, απόγονος Δαβίδ).



# Ενοποιητική στρατηγική

- Το έργο του Λκ αφηγηματική θεολογία κι όχι έργο συστηματικής θεολογίας.
- Η τάση στο Λκ να κυριαρχούν στα επιμέρους μέρη του ευαγγελίου διάφορα χριστολογικά θέματα, προς το τέλος του κάθε μέρους εισάγονται εκείνα τα θέματα που θα κυριαρχήσουν στο επόμενο μέρος.
- Όχι έμφαση σε επιμέρους χριστολογικούς τίτλους αλλά σε ιστορίες που συμβάλλουν στην κατανόηση της ζωής του Ιησού.
- Ο ρόλος του Αγίου Πνεύματος (βλ. Λκ 12,11-12 / Λκ 21,14-15) - πνευματική χριστολογία.
- Διακειμενικότητα και εκπλήρωση των Γραφών.



# Ιησούς, η μέση του χρόνου;

- Τα τρία μέρη της ιστορίας που πρότεινε ο Conzelmann όχι στεγανά μεταξύ τους.
- Ο Ιησούς παραμένει το κέντρο της ιστορίας.
- Ο Ιησούς δίνει νόημα σε όλα τα μέρη της ιστορίας: με αυτήν την έννοια είναι το κέντρο της ιστορίας.





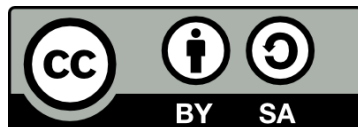
# Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τσαλαμπούνη Αικατερίνη. «Θεολογία Καινής Διαθήκης. Χριστολογία του κατά Λουκάν». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS340/>.



# Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».



Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

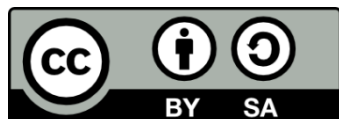
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>





# Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Φίλιππος Γερμάνης  
Θεσσαλονίκη, Εαρινό Εξάμηνο 2014-2015



Ευρωπαϊκή Ένωση  
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ  
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ



ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ  
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ  
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

---

# Σημειώματα

# Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

